

2024/825

6.3.2024

3 (EU) 2024/825 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 28. februarja 2024

o spremembi direktiv 2005/29/ES in 2011/83/EU v zvezi s krepitvijo vloge potrošnikov za zeleni prehod z boljšim varstvom pred nepoštenimi praksami in boljšim obveščanjem

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Da bi prispevali k pravilnemu delovanju notranjega trga ob upoštevanju visoke ravni varstva potrošnikov in varstva okolja ter dosegli napredek pri zelenem prehodu, je bistveno, da lahko potrošniki sprejemajo informirane odločitve o nakupu in tako prispevajo k bolj trajnostnim vzorcem potrošnje. To pomeni, da so trgovci odgovorni za zagotavljanje jasnih, ustreznih in zanesljivih informacij. Zato bi bilo treba v potrošniško pravo Unije uvedi posebna pravila za obravnavo nepoštenih poslovnih praks, ki zavajajo potrošnike in jim onemogočajo sprejemanje trajnostnih potrošniških odločitev, kot so prakse, povezane z zgodnjo zastarelostjo blaga, zavajajočimi okoljskimi trditvami (v nadaljnjem besedilu: zeleno zavajanje), zavajajočimi informacijami o družbenih značilnostih izdelkov ali poslovanja trgovcev ali nepreglednimi in neverodostojnimi znaki trajnostnosti. Ta pravila bodo pristojnim nacionalnim organom omogočila, da bodo take prakse lahko učinkovito obravnavali. Z zagotovitvijo poštenih, razumljivih in zanesljivih okoljskih trditvev bodo trgovci lahko delovali pod enakimi konkurenčnimi pogoji, potrošniki pa bodo lahko izbirali izdelke, ki so resnično boljši za okolje od konkurenčnih izdelkov. To bo konkurenco spodbudilo k bolj okoljsko trajnostnim izdelkom, s čimer se bo zmanjšal negativni vpliv na okolje.
- (2) Ta nova pravila bi bilo treba uvedi s spremembo členov 6 in 7 Direktive 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ v zvezi s poslovnimi praksami, ki se štejejo za zavajajoče in so zato prepovedane, na podlagi ocene vsakega posameznega primera, ter s spremembo Priloge I k Direktivi 2005/29/ES, z dodajanjem posebnih zavajajočih praks, ki se v vseh primerih štejejo za nepošteno in so zato prepovedane. Kot je že določeno v Direktivi 2005/29/ES, bi morale biti še vedno mogoče šteti, da je poslovna praksa nepoštena na podlagi členov 5 do 9 navedene direktive, čeprav ta določena praksa ni navedena kot nepoštena poslovna praksa v Prilogi I k Direktivi 2005/29/ES.
- (3) Da bi lahko potrošniki sprejemali bolj informirane odločitve ter s tem okrepili povpraševanje po bolj trajnostnem blagu in njegovo ponudbo, jih ne bi smeli zavajati glede okoljskih ali družbenih značilnosti izdelka ali vidikih krožnosti, kot so trajnost, popravljivost ali zmožnost recikliranja, s splošno predstavitev izdelka. Zato bi bilo treba člen 6(1) Direktive 2005/29/ES spremeniti tako, da se na seznam glavnih značilnosti izdelka, v zvezi s katerimi je

⁽¹⁾ UL C 443, 22.11.2022, str. 75.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 17. januarja 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 20. februarja 2024.

⁽³⁾ Direktiva 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) (UL L 149, 11.6.2005, str. 22).

prakse trgovca mogoče šteti za zavajajoče, na podlagi ocene vsakega posameznega primera, dodajo okoljske in družbene značilnosti in vidiki krožnosti. Informacije trgovcev o družbenih značilnostih izdelka po celotni vrednostni verigi so lahko povezane na primer s kakovostjo in poštenostjo delovnih pogojev vpletene delovne sile, kot so ustrezne plače, socialna zaščita, varnost delovnega okolja in socialni dialog. Take informacije so lahko povezane tudi s spoštovanjem človekovih pravic, enako obravnavo in enakimi možnostmi za vse, vključno z enakostjo spolov, vključevanjem in raznolikostjo, prispevki za socialne pobude ali etičnimi zavezami, kot je dobrobit živali. Okoljske in družbene značilnosti izdelka se lahko razume v širšem smislu, ki zajema okoljske in družbene vidike, vpliv in uspešnost izdelka.

- (4) Okoljske trditve, zlasti trditve, povezane s podnebjem, se vse bolj nanašajo na prihodnjo uspešnost v obliki prehoda na ogljično ali podnebno nevtralnost ali podobnega cilja do določenega datuma. S takimi trditvami trgovci vzbujajo vtis, da potrošniki z nakupom njihovih izdelkov prispevajo k nizkoogljičnemu gospodarstvu. Za zagotovitev poštenosti in verodostojnosti takih trditev bi bilo treba člen 6(2) Direktive 2005/29/ES spremeniti tako, da bo na podlagi ocene vsakega posameznega primera prepovedoval take trditve, kadar niso podprte z jasnimi, objektivnimi, javno dostopnimi in preverljivimi zavezami in cilji trgovca, ki so določeni v podrobnem in realističnem načrtu izvajanja, v katerem je prikazano, kako bodo te zaveze in cilji doseženi, in v katerem so sredstva temu ustrezno razporejena. Ta načrt izvajanja bi moral po potrebi in v skladu s pravom Unije vključevati vse ustrezne elemente, potrebne za izpolnitev obveznosti, kot so proračunska sredstva in tehnološki razvoj. Take trditve bi moral preveriti tudi strokovnjak tretje osebe, ki bi moral biti neodvisen od trgovca, ne bi smel biti v navzkrižju interesov, imeti pa bi moral izkušnje in strokovno znanje na področju podnebnih vprašanj ter zmožnost rednega spremljanja napredka trgovca v zvezi z zavezami in cilji, vključno z mejniki za njihovo doseganje. Trgovci bi morali zagotoviti, da so redne ugotovitve strokovnjaka tretje osebe na voljo potrošnikom.
- (5) Še ena morebitno zavajajoča poslovna praksa, ki jo je treba dodati k posebnim praksam iz člena 6(2) Direktive 2005/29/ES je oglaševanje koristi potrošnikom, ki so nepomembne in niso neposredno povezane z nobeno od značilnosti posameznega izdelka ali poslovanja ter ki bi lahko zavajale potrošnike, da bi ti mislili, da so bolj koristni za potrošnike, okolje ali družbo kot drugi izdelki ali poslovanja trgovcev iste vrste, na primer, če trdijo, da določena znamka ustekleničene vode ne vsebuje glutena ali da listi papirja ne vsebujejo plastike.
- (6) Primerjava izdelkov na podlagi njihovih okoljskih ali družbenih značilnosti ali vidikov krožnosti, kot so trajnost, popravljivost ali zmožnost recikliranja, je vse pogostejša tehnika trženja, ki bi lahko zavajala potrošnike, ki ne morejo vedno oceniti zanesljivosti teh informacij. Za zagotovitev, da take primerjave ne bi zavajale potrošnikov, bi bilo treba spremeniti člen 7 Direktive 2005/29/ES, in sicer tako, da bi določal, da proizvajalci potrošnikom zagotovijo informacije o načinu primerjave, o izdelkih, ki so predmet primerjave, o dobaviteljnih zadevnih izdelkih ter o ukrepih za posodabljanje informacij. Tako bi se zagotovilo, da potrošniki, kadar se zanašajo na take primerjave, sprejemajo bolj informirane odločitve o poslu. Treba je zagotoviti, da so take primerjave objektivne zlasti s primerjavo izdelkov, ki služijo istemu namenu, z uporabo skupne metode in skupnih predpostavk ter primerjavo materiala in preverljivih značilnosti izdelkov, ki se primerjajo.
- (7) Znaki trajnostnosti se lahko nanašajo na številne značilnosti izdelka, procesa ali poslovanja in bistveno je zagotoviti njihovo preglednost in verodostojnost. Zato bi bilo treba prikazovanje znakov trajnostnosti, ki ne temeljijo na shemi certificiranja ali jih niso vzpostavili javni organi, prepovedati z vključitvijo takih praks na seznam v Prilogi I k Direktivi 2005/29/ES. Pred prikazom znaka trajnostnosti bi moral trgovec zagotoviti, da v skladu z javno dostopnimi pogoji sheme certificiranja izpolnjuje minimalne pogoje preglednosti in verodostojnosti, vključno z obstojem objektivnega spremljanja skladnosti z zahtevami sheme. Tako spremljanje bi morala izvajati tretja oseba, katere pristojnost in neodvisnost od lastnika sheme in trgovca sta zagotovljeni na podlagi mednarodnih standardov, standardov Unije ali nacionalnih standardov in postopkov, na primer z dokazovanjem skladnosti

z ustreznimi mednarodnimi standardi, kot je ISO 17065 „Ugotavljanje skladnosti – Zahteve za organe, ki certificirajo proizvode, procese in storitve“, ali z mehanizmi iz Uredbe (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾. Prikazovanje znakov trajnostnosti brez sheme certificiranja ostaja mogoče, kadar take znake vzpostavi javni organ ali kadar so dodatne oblike navajanja in prikazovanja hrane uporabljene v skladu s členom 35 Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾.

Primeri znakov trajnostnosti, ki jih določijo javni organi, so logotipi, podeljeni v skladu z zahtevami iz uredb (ES) št. 1221/2009 ⁽⁶⁾ ali (ES) št. 66/2010 ⁽⁷⁾ Evropskega parlamenta in Sveta. Nekatere certifikacijske znamke, kakor so opredeljene v členu 27 Direktive (EU) 2015/2436 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁸⁾, lahko delujejo tudi kot znaki trajnostnosti, če promovirajo izdelek, proces ali poslovanje, na primer s sklicevanjem na njegove okoljske ali družbene značilnosti ali oboje. Trгоvec bi smel take certifikacijske znamke prikazati le, če so jih vzpostavili javni organi ali če temeljijo na shemi certificiranja. To pravilo dopolnjuje Prilogo I, točka 4, Direktive 2005/29/ES, ki prepoveduje trditi, da je javni ali zasebni organ potrdil, odobril ali dovolil trgovca, poslovno prakso ali izdelek, čeprav to ni res, ali to zatrjevati brez izpolnjevanja pogojev potrditve, odobritve ali dovoljenja. Prostovoljni tržni standardi in prostovoljni javni standardi za zelene in trajnostne obveznice niso namenjeni primarno malim vlagateljem in zanje velja posebna zakonodaja. Zato se ti standardi ne bi smeli šteti za znake trajnostnosti na podlagi te direktive. Pomembno je, da javni organi v največji možni meri in v skladu s pravom Unije spodbujajo ukrepe za lažji dostop malih in srednjih podjetij do znakov trajnostnosti.

- (8) V primerih, ko prikazovanje znaka trajnostnosti vključuje tržno komunikacijo, ki namiguje na ali ustvarja vtis, da ima izdelek pozitiven vpliv na okolje, da nima vpliva na okolje ali da je manj škodljiv za okolje kot konkurenčni izdelki, bi bilo treba tak znak trajnostnosti prav tako šteti za okoljsko trditev.
- (9) Prilogo I k Direktivi 2005/29/ES bi bilo treba prav tako spremeniti, da bi prepovedovala splošne okoljske trditve brez priznane odlične okoljske uspešnosti, ki je pomembna za trditev. Primeri splošnih okoljskih trditve vključujejo „okolju prijazen“, „ekološko prijazen“, „zeleno“, „prijatelj narave“, „ekološki“, „okoljsko korekten“, „podnebju prijazen“, „nežen do okolja“, „ogljčno prijazen“, „energijsko učinkovit“, „biorazgradljiv“, „na biološki osnovi“ ali podobne izjave, ki namigujejo na odlično okoljsko uspešnost ali ustvarjajo vtis o njej. Take splošne trditve bi bilo treba prepovedati, kadar ni mogoče dokazati priznane odlične okoljske uspešnosti. Kadar je okoljska trditev utemeljena z jasnimi in vidnimi besedami na istem mediju, na primer v isti reklami, na embalaži izdelka ali na spletnem prodajnem vmesniku, se ne šteje, da je okoljska trditev splošna okoljska trditev. Na primer „podnebju prijazno pakiranje“ bi bila splošna trditev, trditev, da je „100 % energije, uporabljene za proizvodnjo tega pakiranja, iz obnovljivih virov“, pa bi bila posebna trditev, ki ne bi spadala v okvir te prepovedi brez poseganja v druge določbe Direktive 2005/29/ES, ki še vedno veljajo za te posebne trditve. Poleg tega bi lahko trditev v pisni ali ustni obliki v kombinaciji z implicitnimi trditvami, kot so barve ali slike, pomenila splošno okoljsko trditev.

⁽⁴⁾ Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (UL L 218, 13.8.2008, str. 30).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL L 304, 22.11.2011, str. 18).

⁽⁶⁾ Uredba (ES) št. 1221/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o prostovoljnem sodelovanju organizacij v Sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS), razveljavitvi Uredbe (ES) št. 761/2001 ter odločb Komisije 2001/681/ES in 2006/193/ES (UL L 342, 22.12.2009, str. 1).

⁽⁷⁾ Uredba (ES) št. 66/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o znaku EU za okolje (UL L 27, 30.1.2010, str. 1).

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2015/2436 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2015 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami (UL L 336, 23.12.2015, str. 1).

- (10) Priznana odlično okoljsko uspešnost je mogoče dokazati s skladnostjo z Uredbo (ES) št. 66/2010 ali uradno priznanimi shemami podeljevanja znaka za okolje v državah članicah EN ISO 14024 ali z ustrežanjem najvišji okoljski uspešnosti za določeno okoljsko značilnost v skladu z drugo veljavno zakonodajo Unije, kot je razred A v skladu z Uredbo (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹⁾. Zadevna priznana odlična okoljska uspešnost bi morala biti pomembna za celotno trditev. Na primer, splošno okoljsko trditev, kot je „energijsko učinkovit“, bi bilo mogoče navesti na podlagi priznane odlične okoljske uspešnosti v skladu z Uredbo (EU) 2017/1369. Nasprotno pa splošne okoljske trditve, kot je „biorazgradljiv“, ni mogoče navesti na podlagi priznane odlične okoljske uspešnosti v skladu z Uredbo (ES) št. 66/2010, če ni nobenih zahtev za biorazgradljivost v specifičnih merilih za podeljevanje znaka EU za okolje v zvezi z zadevnim izdelkom. Podobno trgovec ne bi smel navajati splošne trditve, kot je „ozaveščeno“, „trajnostno“ ali „odgovorno“, ki bi temeljila izključno na priznani odlični okoljski uspešnosti, saj se take trditve poleg okoljskih značilnosti nanašajo tudi na druge značilnosti, kot so družbene značilnosti.
- (11) Naslednja zavajajoča poslovna praksa, ki bi jo bilo treba prepovedati v vsakem primeru in zato dodati na seznam v Prilogi I k Direktivi 2005/29/ES, je navajanje okoljske trditve o celotnem izdelku ali celotnem poslovanju trgovca, kadar se trditev dejansko nanaša le na določen vidik izdelka ali na določeno, nereprezentativno dejavnost poslovanja trgovca. Ta prepoved bi se na primer uporabljala, če se izdelek trži kot „izdelan iz recikliranih materialov“, kar vzbuja vtis, da je celoten izdelek izdelan iz recikliranega materiala, v resnici pa je iz recikliranega materiala izdelana le embalaža, ali kadar trgovec daje vtis, da uporablja samo obnovljive vire energije, medtem ko dejansko v več obratih svojega podjetja še vedno uporablja fosilna goriva. Prepoved torej trgovcu ne bi smela preprečevati uveljavljanja okoljskih trditev o njegovem celotnem poslovanju, če so te trditve točne in preverljive ter ne pretiravajo glede okoljskih koristi, kot bi bilo v drugem navedenem primeru, če bi trgovec poročal o zmanjšanju uporabe fosilnih goriv za svoje poslovanje v celoti.
- (12) Posebej pomembno je prepovedati navajanje trditev, ki temeljijo na izravnavi emisij toplogrednih plinov, da ima izdelek, bodisi blago bodisi storitev, nevtralen, zmanjšan ali pozitiven vpliv na okolje v smislu emisij toplogrednih plinov. Take trditve bi morale biti prepovedane v vseh okoliščinah in dodane na seznam v Prilogi I k Direktivi 2005/29/ES, saj potrošnike zavajajo s tem, da verjamejo, da se take trditve nanašajo na sam izdelek ali na dobavo in proizvodnjo navedenega izdelka, ali ker potrošnikom dajejo napačen vtis, da poraba tega izdelka nima vpliva na okolje. Primeri takih trditev so „podnebno nevtralen“, „certificirano ogljično nevtralen“, „ogljico pozitivno“, „podnebno nevtralen“, „podnebno izravnano“, „zmanjšan podnebni vpliv“ in „zmanjšan ogljični odtis“. Take trditve bi se lahko dovolile le, če temeljijo na dejanskem vplivu življenjskega cikla zadevnega izdelka, ne pa na izravnavi emisij toplogrednih plinov zunaj vrednostne verige izdelka, saj prvo in drugo ni enakovredno. Taka prepoved podjetjem ne bi smela preprečevati oglaševanja njihovih naložb v okoljske pobude, vključno s projekti dobropisov za ogljik, če te informacije zagotavljajo na način, ki ni zavajajoč in izpolnjuje zahteve iz prava Unije.
- (13) Dodatne zahteve glede okoljskih trditev bo treba določiti v posebnih zakonodajnih aktih Unije. Te nove zahteve bodo prispevale k cilju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru, da se z zanesljivimi, primerljivimi in preverljivimi informacijami kupcem omogoči sprejemanje bolj trajnostnih odločitev in zmanjša tveganje zelenega zavajanja.
- (14) Trženje blaga v državah članicah kot enakega, kadar ima v resnici bistveno drugačno sestavo ali bistveno drugačne značilnosti, bi lahko zavajalo potrošnike in povzročilo, da sprejmejo odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejeli. Take tržne prakse so izrecno obravnavane v členu 6(2), točka (c), Direktive 2005/29/ES, uvedenem v Direktivo (EU) 2019/2161 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁰⁾, ki jo morajo države članice uporabljati od 28. maja 2022. Komisija bo leta 2024 ocenila uporabo Direktive (EU) 2019/2161, vključno s členom 6(2), točka (c),

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU (UL L 198, 28.7.2017, str. 1).

⁽¹⁰⁾ Direktiva (EU) 2019/2161 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in direktiv 98/6/ES, 2005/29/ES ter 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi boljšega izvrševanja in posodobitve pravil Unije o varstvu potrošnikov (UL L 328, 18.12.2019, str. 7).

Direktive 2005/29/ES, in ugotovila, ali bi se morale za te prakse uporabljati strožje zahteve, vključno s prepovedjo v Prilogi I, ter o tem pripravila poročilo. Nove določbe proti praksam zelenega zavajanja v tej direktivi bi se morale uporabljati tudi za prakse, ko se različice istega izdelka v različnih državah članicah kljub pomembnim razlikam iz člena 6(2), točka (c), Direktive 2005/29/ES tržijo kot identične.

- (15) Predstavitev zahtev, ki jih uvaja pravo za vse izdelke v zadevni kategoriji izdelkov na trgu Unije, vključno z uvoženimi izdelki, kot posebnost ponudbe trgovca, bi bilo treba v vseh primerih prepovedati in jo dodati na seznam v Prilogi I k Direktivi 2005/29/ES. Ta prepoved bi se morala na primer uporabljati, kadar trgovec oglašuje, da določen izdelek ne vsebuje določene kemične snovi, kadar pravo to snov že prepoveduje za vse izdelke v zadevni kategoriji izdelkov v Uniji. Nasprotno pa prepoved ne bi smela zajemati poslovnih praks, ki promovirajo skladnost trgovcev ali izdelkov s pravnimi zahtevami, ki veljajo le za nekatere izdelke, ne pa za druge konkurenčne izdelke iste kategorije na trgu Unije, kot so izdelki s poreklom zunaj Unije. Lahko bi se zgodilo, da morajo nekateri izdelki na trgu izpolnjevati nekatere pravne zahteve, drugim izdelkom iz iste kategorije izdelkov pa ne bi bilo treba izpolnjevati teh zahtev. Na primer, v zvezi z ribjimi izdelki, proizvedenimi trajnostno v skladu s pravom Unije, bi bilo dovoljeno promovirati značilnosti trajnostnosti teh izdelkov, ki so skladni s pravnimi zahtevami Unije, če ribjim izdelkom, ki izvirajo iz tretjih držav, ponujenim na trgu Unije, ni treba izpolnjevati teh pravnih zahtev Unije.
- (16) Da bi izboljšali blaginjo potrošnikov, bi morale spremembe Direktive 2005/29/ES obravnavati tudi več praks, povezanih z zgodnjo zastarelostjo, vključno s praksami načrtovane zgodnje zastarelosti, ki se razumejo kot poslovna politika, ki vključuje namerno načrtovanje ali oblikovanje izdelka z omejeno življenjsko dobo, tako da prezgodaj postane zastarel ali nedelujoč po določenem obdobju ali po vnaprej določeni intenzivnosti uporabe. Potrošnikom nakup izdelkov, za katere pričakujejo, da bodo delovali dlje, kot v resnici delujejo, povzroča škodo. Poleg tega imajo prakse zgodnje zastarelosti na splošno negativen vpliv na okolje v obliki večje količine odpadkov ter večje porabe energije in materialov. Zato bi se z obravnavo informacij o praksah zgodnje zastarelosti verjetno tudi zmanjšala količina odpadkov, kar bo prispevalo k bolj trajnostni potrošnji.
- (17) Na podlagi Priloge I Direktive 2005/29/ES bi bilo treba tudi prepovedati, da se potrošnikom prikriva dejstvo, da bo posodobitev programske opreme negativno vplivala na delovanje blaga z digitalnimi elementi ali na uporabo digitalnih vsebin ali digitalnih storitev. Na splošno se od trgovcev, odgovornih za razvoj posodobitev programske opreme, pričakuje, da bodo imeli take informacije, v drugih primerih pa se lahko zanesejo na zanesljive informacije, ki jih zagotovijo na primer razvijalci programske opreme, dobavitelji ali pristojni nacionalni organi. Na primer, ko trgovec potrošnika pozove k posodobitvi operacijskega sistema pametnega telefona, mu ne bi smel prikrievati, da bodo take posodobitve negativno vplivale na delovanje katere koli funkcije pametnega telefona, kot je baterija, delovanje nekaterih aplikacij ali povzročile splošno upočasnitev pametnega telefona. Prepoved bi morala veljati za vse posodobitve, vključno z varnostnimi posodobitvami in posodobitvami funkcionalnosti. Za posodobitve, vključno z varnostnimi posodobitvami, ki so potrebne za ohranjanje skladnosti blaga, digitalnih vsebin in digitalnih storitev, bi se morala uporabljati tudi člen 8 Direktive (EU) 2019/770 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ in člen 7 Direktive (EU) 2019/771 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾. To ne posega v člen 19 Direktive (EU) 2019/770.

⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2019/770 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o nekaterih vidikih pogodb o dobavi digitalne vsebine in digitalnih storitev (UL L 136, 22.5.2019, str. 1).

⁽²⁾ Direktiva (EU) 2019/771 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o nekaterih vidikih pogodb za prodajo blaga, spremembi Uredbe (EU) 2017/2394 in Direktive 2009/22/ES ter razveljavitvi Direktive 1999/44/ES (UL L 136, 22.5.2019, str. 28).

- (18) Posodobitve programske opreme, ki so varnostne posodobitve, so potrebne za varno uporabo izdelka, medtem ko posodobitve, povezane z izboljšanjem funkcionalnosti, niso. Zato bi morala Direktiva 2005/29/ES prepovedati prikaz posodobitve programske opreme, kot potrebne za ohranjanje skladnosti izdelka, kadar ta posodobitev le izboljšuje funkcionalnost.
- (19) Tržne komunikacije za blago, ki vsebujejo značilnost, uvedeno za omejitev njegove trajnosti, so poslovna praksa, ki škoduje potrošnikom in okolju, saj spodbujajo prodajo takega blaga, kar povzroča višje stroške za potrošnike in nepotrebno uporabo virov, nastajanje odpadkov in emisije toplogrednih plinov. Zato bi bilo treba take tržne komunikacije prepovedati, kadar so informacije o značilnosti in njenih učinkih na trajnost blaga na voljo trgovcu. Primer takih značilnosti bi lahko bila programska oprema, ki zaustavi ali poslabša funkcionalnost blaga po določenem času, ali del strojne opreme, ki je zasnovan tako, da se po določenem času pokvari. Lahko gre tudi za napako v zasnovi ali proizvodnji, ki, čeprav ni bila uvedena kot značilnost v ta namen, povzroči prezgodnjo okvaro blaga, če ni odpravljena, ko so informacije o obstoju in učinku te značilnosti enkrat na voljo trgovcu. Tržne komunikacije v smislu te prepovedi vključujejo sporočila, namenjena neposredni ali posredni promociji blaga. Proizvodnja blaga in omogočanje njegove dostopnosti na trgu nista tržni komunikaciji. Ta prepoved bi morala biti namenjena predvsem trgovcem, ki so tudi proizvajalci blaga, saj so oni tisti, ki določajo trajnost blaga. Zato bi se moralo na splošno, kadar je za blago ugotovljeno, da vsebuje značilnost, ki omejuje njegovo trajnost, od proizvajalca tega blaga pričakovati, da se zaveda te značilnosti in njenega učinka na trajnost blaga.

Kljub temu bi se morala ta prepoved nanašati na trgovce, ki niso proizvajalci blaga, kot so prodajalci, kadar so jim na voljo zanesljive informacije o značilnosti in njenih učinkih na trajnost, kot je izjava pristojnega nacionalnega organa ali informacije, ki jih zagotovi proizvajalec. Zato bi morala prepoved veljati takoj, ko so take informacije na voljo trgovcu, ne glede na to, ali je trgovec dejansko seznanjen s temi informacijami ali ne, na primer zato, ker jih ne upošteva. Dokazovanje, da je namen značilnosti spodbuditi zamenjavo zadevnega blaga, ne bi smelo biti potrebno, da bi taka poslovna praksa veljala za nepošteno, temveč bi zadostovalo dokazati, da je bila značilnost uvedena za omejitev trajnosti blaga. Ta prepoved dopolnjuje jamčevalne zahtevke, ki jih imajo potrošniki na voljo, v primeru neskladnosti na podlagi Direktive (EU) 2019/771, in ne posega vanje. Uporabo značilnosti, ki omejujejo trajnost blaga, bi bilo treba razlikovati od proizvodnih praks uporabe materialov ali postopkov na splošno slabše kakovosti, zaradi česar ima blago omejeno trajnost. Neskladnost blaga zaradi uporabe materialov ali postopkov slabše kakovosti bi morala še naprej urejati pravila o skladnosti blaga, določena v Direktivi (EU) 2019/771.

- (20) Še ena praksa, ki bi jo bilo treba prepovedati na podlagi Priloge I k Direktivi 2005/29/ES, je praksa lažnega navajanja, da ima blago določeno trajnost z vidika trajanja ali intenzivnosti rabe pri običajnih pogojih uporabe. Tak primer bi bil na primer, če bi trgovec potrošnike obvestil, da naj bi pralni stroj pri običajni pričakovani uporabi v skladu z navodili opravil določeno število ciklov pranja, med dejansko uporabo pralnega stroja pod predpisanimi pogoji pa bi se izkazalo, da to ne drži. Take trditve večinoma navajajo proizvajalci, saj so oni tisti, ki določajo trajnost blaga. Zato se na splošno od trgovcev, ki so tudi proizvajalci blaga, pričakuje, da so seznanjeni z lažnimi trditvami o trajnosti blaga, medtem ko bi se morali drugi trgovci, kot so prodajalci, zanašati na zanesljive informacije, ki so jim na voljo, na primer na podlagi izjave pristojnega nacionalnega organa ali informacij, ki jih zagotovi proizvajalec. Neskladnost blaga zaradi občasnih napak pri proizvodnji blaga bi morala še naprej urejati pravila o skladnosti blaga, določena v Direktivi (EU) 2019/771.
- (21) Podobno bi bilo treba spremeniti Prilogo I k Direktivi 2005/29/ES, da bi se prepovedala predstavitev izdelka kot popravljivega, čeprav popravo v resnici ni mogoče.
- (22) Prepoved navedenih praks v zvezi s trajnostjo in popravljivostjo v Direktivi 2005/29/ES bi organom držav članic za varstvo potrošnikov zagotovila dodatno orodje za izvrševanje za boljšo zaščito interesov potrošnikov v primerih, ko trgovci ne izpolnjujejo zahtev glede trajnosti in popravljivosti blaga na podlagi prava Unije za določene izdelke.

- (23) Naslednja praksa, povezana z zgodnjo zastarelostjo, ki bi jo bilo treba prepovedati in dodati na seznam v Prilogi I k Direktivi 2005/29/ES, je napeljevanje potrošnika, da zamenja ali obnovi potrošni material izdelka prej, kot bi to bilo potrebno iz tehničnih razlogov. Take prakse potrošnika zavedejo v prepričanje, da blago ne bo več delovalo, če ne zamenjajo potrošnega materiala, in ga tako spodbujajo k nakupu več potrošnega materiala, kot je potrebno. Na primer, prepovedati bi bilo treba prakso pozivanja potrošnika, prek nastavitve tiskalnika, naj zamenja kartuše tiskalnika, še preden se te dejansko izpraznijo, da bi se potrošnika spodbudilo k nakupu dodatnih kartuš.
- (24) Prilogo I k Direktivi 2005/29/ES bi bilo treba spremeniti tudi tako, da bo prepovedovala, da se potrošniku prikrivajo informacije o poslabšanju funkcionalnosti blaga, če se uporabljajo potrošni material, rezervni deli ali dodatki, ki jih ne zagotavlja izvirni proizvajalec. Če je na primer tiskalnik zasnovan tako, da se pri uporabi kartuš, ki jih ne zagotavlja izvirni proizvajalec tiskalnika, omejuje njihova funkcionalnost, te informacije ne bi smele biti skrite za potrošnika, saj bi lahko ta praksa potrošnika zavedla v nakup alternativne kartuše, ki je za zadevni tiskalnik ni mogoče uporabiti, s čimer nastanejo nepotrebni tokovi odpadkov ali dodatni stroški za potrošnika. Podobno, če je pametna naprava zasnovana tako, da se ob uporabi polnilnikov ali rezervnih delov, ki jih ne zagotavlja izvirni proizvajalec, omeji njihova funkcionalnost, te informacije potrošniku ob nakupu ne bi smele biti skrite. Prav tako bi bilo treba prepovedati zavajanje potrošnika v prepričanje, da bo uporaba potrošnega materiala, rezervnih delov ali dodatkov, ki jih ne dobavlja izvirni proizvajalec, ogrozila funkcionalnost blaga, kadar to ne drži. Na splošno se od trgovcev, ki so tudi proizvajalci blaga, pričakuje, da imajo te informacije, medtem ko bi se morali drugi trgovci, kot so prodajalci, zanašati na zanesljive informacije, ki so jim na voljo, na primer na podlagi izjave pristojnega nacionalnega organa ali informacij, ki jih zagotovi proizvajalec.
- (25) Da bi lahko potrošniki sprejemali bolj informirane odločitve ter da bi se spodbujalo povpraševanje po bolj trajnem blagu in njegova ponudba, bi bilo treba pred sklenitvijo pogodbe zagotoviti posebne informacije o trajnosti in popravljivosti za vse vrste blaga. Poleg tega, kar zadeva blago z digitalnimi elementi, digitalno vsebino in digitalnimi storitvami, bi morali biti potrošniki obveščeni o obdobju, v katerem so brezplačne posodobitve programske opreme na voljo. Zato bi bilo treba Direktivo 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹³⁾ spremeniti, tako da bi se potrošnikom zagotovile predpogodbene informacije o trajnosti, popravljivosti in razpoložljivosti posodobitev. Potrošnikom bi bilo treba informacije zagotoviti na jasn in razumljiv način ter v skladu z zahtevami glede dostopnosti iz Direktive (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁴⁾. Obveznost zagotavljanja teh informacij potrošnikom dopolnjuje pravice potrošnikov iz direktiv (EU) 2019/770 in (EU) 2019/771 ter nanje ne vpliva.
- (26) Dober pokazatelj trajnosti blaga je proizvajalčeva tržna garancija trajnosti v smislu člena 17 Direktive (EU) 2019/771. Proizvajalčeva tržna garancija trajnosti je zaveza proizvajalca do potrošnika glede trajnosti blaga. Natančneje, je zaveza, da bo blago ohranilo potrebne funkcije in delovanje pri običajni uporabi. Da bi potrošnike obvestili o tem, da je za določeno blago ponujena garancija trajnosti, bi bilo treba te informacije potrošniku zagotoviti z uporabo usklajene oznake. Kadar da proizvajalec informacije na voljo trgovcu, bi bilo treba od trgovcev, ki prodajajo blago, zahtevati, da potrošnike obvestijo o obstoju in trajanju tržne garancije trajnosti, ki jo proizvajalec ponuja brez dodatnih stroškov, ki zajema celotno blago in velja več kot dve leti. Od trgovca se ne bi smelo zahtevati, da mora aktivno iskati take informacije pri proizvajalcu, na primer z iskanjem na spletiščih, namenjenih izdelku. Da ne bi povzročili zmede pri potrošnikih med tržno garancijo trajnosti in zakonskim jamstvom o skladnosti, bi bilo treba potrošnike na usklajeni oznaki opozoriti, da lahko koristijo tudi zakonsko jamstvo o skladnosti.

⁽¹³⁾ Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

⁽¹⁴⁾ Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L 151, 7.6.2019, str. 70).

- (27) Nedavna poročila so pokazala, da se potrošniki pogosto ne zavedajo svojih zakonskih pravic na podlagi Direktive (EU) 2019/771. Zato bi bilo treba v usklajenem obvestilu potrošnike opozoriti na obstoj in glavne elemente zakonskega jamstva o skladnosti, vključno z njegovim minimalnim trajanjem dveh let, in splošno sklicevanje na možnost, da je lahko trajanje zakonskega jamstva o skladnosti na podlagi nacionalnega prava daljše. To bo preprečilo morebitno zamenjavo z informacijami o tržni garanciji trajnosti.
- (28) Usklajena oznaka bi morala biti prikazana na vidnem mestu in se uporabljati tako, da bi lahko potrošniki enostavno prepoznali, katero blago ima korist od tržne garancije trajnosti, ki jo proizvajalec ponuja brez dodatnih stroškov, ki zajema celotno blago in velja več kot dve leti, na primer tako, da se znak namesti neposredno na embalažo določenega blaga, da se znak nahaja na vidnem mestu na polici, kjer je blago, zajeto s tako garancijo, ali da se nahaja neposredno ob sliki blaga v primeru spletne prodaje. Proizvajalci, ki ponujajo take tržne garancije trajnosti, lahko usklajeno oznako sami namestijo neposredno na določeno blago ali njegovo embalažo, da bi izkoristili tržno prednost. Trgovci bi morali zagotoviti, da je usklajena oznaka jasno vidna. Medtem bi moralo usklajeno obvestilo potrošnike na splošno opozoriti na zakonsko jamstvo o skladnosti, ki se uporablja za vse blago v skladu z Direktivo (EU) 2019/771. Usklajeno obvestilo bi moralo biti prikazano na vidnem mestu, na primer kot plakat, ki pritegne pozornost, na steni trgovine, poleg blagajne ali, v primeru spletne prodaje, kot splošno opozorilo na spletnem mestu trgovca, ki prodaja blago.
- (29) Na Komisijo bi bilo treba prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z obliko in vsebino usklajene oznake in usklajenega obvestila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁵⁾.
- (30) Zaradi minimalnega dvehletnega trajanja zakonskega jamstva o skladnosti, kot je določeno v Direktivi (EU) 2019/771, in dejstva, da se veliko okvar izdelka zgodi po tem obdobju, bi morala obveznost trgovca glede obveščanja potrošnikov o obstoju in trajanju proizvajalčeve tržne garancije trajnosti z uporabo usklajene oznake veljati le za tržne garancije trajnosti, ki se ponujajo za obdobje, daljše od dveh let. Poleg tega bi morala usklajena oznaka potrošnike opomniti na obstoj zakonskega jamstva o skladnosti.
- (31) Da bi se potrošnikom olajšalo sprejemanje informiranih odločitev o poslu, kadar pred sklenitvijo pogodbe primerjajo blago, bi morali trgovci potrošnike obvestiti o obstoju in trajanju proizvajalčeve tržne garancije trajnosti za celotno blago in ne le za določene sestavne dele blaga.
- (32) Proizvajalec in prodajalec bi morala imeti možnost, da ponudita druge vrste tržnih garancij in poprodajne storitve. Vendar informacije za potrošnika o drugih tržnih garancijah ali storitvah potrošnika ne bi smele zмести glede obstoja in trajanja tržne garancije trajnosti, ki jo proizvajalec ponuja brez dodatnih stroškov, ki zajema celotno blago in velja več kot dve leti in za katero se uporablja usklajena oznaka.
- (33) Da bi potrošniki lahko sprejemali boljše informirane odločitve ter za spodbujanje konkurence med proizvajalci v zvezi s trajnostjo blaga z digitalnimi elementi, bi morali trgovci, ki prodajajo tako blago, potrošnike obvestiti o minimalnem obdobju, izraženem kot časovno obdobje ali z navedbo datuma, v katerem se proizvajalec zavezuje, da bo za tako blago zagotavljal posodobitve programske opreme. Podobno bi morali trgovci, ki ponujajo digitalno vsebino in digitalne storitve, potrošnike obvestiti o minimalnem obdobju, v katerem se ponudnik digitalne vsebine ali digitalne storitve zaveže, da bo zagotavljal posodobitve programske opreme, vključno z varnostnimi

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

posodobitvami, potrebnimi za ohranjanje skladnosti digitalne vsebine in digitalnih storitev. Ta obveznost bi morala zagotoviti, da potrošniki prejmejo te informacije na preprost in jasen način, ki jim omogoča primerjavo različnih minimalnih obdobj. To ne posega v obveznosti iz prava Unije, zlasti direktiv (EU) 2019/770 in (EU) 2019/771, ter kadar je to primerno prava Unije za določene izdelke. Informacije o posodobitvah programske opreme bi bilo treba zagotoviti na način, ki ni zavajajoč na podlagi Direktive 2005/29/ES. Trgovec bi moral biti dolžan zagotoviti te informacije le, kadar je proizvajalec ali ponudnik dal na voljo take informacije.

- (34) Na podlagi člena 5(1), točka (e), in člena 6(1), točka (m), Direktive 2011/83/EU morajo trgovci, preden se potrošniki zavežejo s pogodbo, potrošnikom zagotoviti informacije o obstoju in pogojih poprodajnih storitev, vključno s storitvami popravila, kadar se take storitve zagotavljajo. Nadalje, da bi se potrošnikom omogočila sprejemanje informiranih odločitev o poslu in izbira blaga, ki ga je mogoče lažje popraviti, bi morali trgovci, kadar je to primerno, zagotoviti, preden se potrošniki zavežejo s pogodbo, lestvico popravljivosti za blago, kot jo zagotavlja proizvajalec in kot je določena na nivoju Unije.
- (35) Trgovci bi morali, da se zagotovi, da so potrošniki dobro obveščeni o popravljivosti blaga, ki ga kupijo, kadar lestvica popravljivosti ni vzpostavljena na nivoju Unije, zagotoviti druge ustrezne informacije o popravilu, ki jih da na razpolago proizvajalec, kot so informacije o razpoložljivosti, ocenjenih stroških in postopku naročanja rezervnih delov, ki so potrebni za ohranjanje skladnosti blaga, razpoložljivosti navodil za popravilo in vzdrževanje ter o omejitvah glede popravila.
- (36) Trgovci bi morali potrošnikom zagotoviti usklajeno oznako, informacije o minimalnem obdobju za posodobitve ter informacije o popravilu, ki niso v lestvici popravljivosti, kadar proizvajalec ali ponudnik digitalne vsebine ali digitalne storitve, če ni hkrati tudi trgovec, zadevne informacije da na voljo. Zlasti bi moral trgovec v zvezi z blagom potrošnikom posredovati informacije, ki mu jih je zagotovil proizvajalec ali ki jih je kako drugače nameraval dati na voljo potrošniku pred sklenitvijo pogodbe, in sicer tako, da jih navede na samem izdelku, embalaži ali etiketah in oznakah, ki bi jih potrošnik običajno prebral pred sklenitvijo pogodbe. Od trgovca se ne bi smelo zahtevati, da mora aktivno iskati take informacije pri proizvajalcu, na primer z iskanjem na spletiščih, namenjenih izdelku. Hkrati bi bilo v interesu proizvajalcev, da proaktivno zagotavljajo take informacije, da bi izkoristili tržno prednost.
- (37) Trgovci bi morali potrošnike, kadar je to primerno, obvestiti o razpoložljivosti okolju prijaznih možnosti dostave, kot so dostava blaga s tovornim kolesom ali električnim dostavnim vozilom oziroma možnost združevanja pošiljk.
- (38) Če pogodba, sklenjena na daljavo, ki naj bi bila sklenjena z uporabo elektronskih sredstev, potrošnika zavezuje k plačilu, bi moral trgovec potrošnika jasno in v vidni obliki seznaniti z usklajeno oznako, kadar je zagotovljena, in sicer neposredno, preden potrošnik odda svoje naročilo, da zagotovi, da potrošnik upošteva te informacije.
- (39) Direktivi 2005/29/ES in 2011/83/EU bi morali še naprej delovati kot „varnostna mreža“, ki zagotavlja, da se ohranja visoka raven varstva potrošnikov v vseh sektorjih z dopolnjevanjem prava Unije za določene sektorje in izdelke, ki prevlada v primeru navzkrižja.
- (40) Ker ciljev te direktive, in sicer da se potrošnikom omogoči sprejemanje boljše informiranih odločitev o poslu za spodbujanje trajnostne potrošnje, da se odpravijo prakse, ki škodijo trajnostnemu gospodarstvu in potrošnikom onemogočajo sprejemanje trajnostnih potrošniških odločitev, ter da se zagotovi boljše in dosledna uporaba pravnega okvira Unije za potrošnike, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi vseevropskega obsega težave lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

- (41) V skladu s Skupno politično izjavo z dne 28. septembra 2011 držav članic in Komisije o obrazložitenih dokumentih ⁽¹⁶⁾ se države članice zavezujejo, da bodo v upravičenih primerih obvestilu o ukrepih za prenos priložile enega ali več dokumentov, v katerih se pojasni razmerje med elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takih dokumentov v primeru te direktive upravičeno.
- (42) Za lažjo pravilno uporabo te direktive je pomembno, da Komisija posodablja smernice za direktivi 2005/29/ES in 2011/83/EU, da se upošteva vsebina te direktive –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Spremembe Direktive 2005/29/ES

Direktiva 2005/29/ES se spremeni:

(1) v členu 2 se prvi odstavek spremeni:

(a) vstavi se naslednja točka:

„(ca) ‚blago‘ pomeni blago, kakor je opredeljeno v členu 2, točka 5, Direktive (EU) 2019/771 Evropskega parlamenta in Sveta (*);

(*) Direktiva (EU) 2019/771 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o nekaterih vidikih pogodb za prodajo blaga, spremembi Uredbe (EU) 2017/2394 in Direktive 2009/22/ES ter razveljavitvi Direktive 1999/44/ES (UL L 136, 22.5.2019, str. 28).“;

(b) dodajo se naslednje točke:

„(o) ‚okoljska trditev‘ pomeni vsako sporočilo ali predstavitev, ki ni obvezna na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava, v kakršni koli obliki, vključno z besedilom, slikovno predstavitevjo, grafično predstavitevjo ali predstavitevjo s simboli, kot so oznake, blagovne znamke, imena podjetij ali imena izdelkov, v okviru tržne komunikacije, in ki navaja ali namiguje, da ima izdelek, kategorija izdelka, blagovna znamka ali trgovec pozitiven ali ničelni vpliv na okolje ali je manj škodljiv za okolje od drugih izdelkov, kategorij izdelkov, blagovnih znamk ali trgovcev, ali je svoj vpliv sčasoma izboljšal;

(p) ‚splošna okoljska trditev‘ pomeni vsako okoljsko trditev v pisni ali ustni obliki, tudi prek avdiovizualnih medijev, ki ni vključena na znak trajnostnosti ter kadar trditev ni podrobneje utemeljena z jasnimi in vidnimi besedami na istem mediju;

(q) ‚znak trajnostnosti‘ pomeni vsak prostovoljni znak zaupanja, kakovosti ali podobno, bodisi javni ali zasebni, katerega namen je izdelek, postopek ali poslovanje izpostaviti in promovirati s sklicevanjem na njegove okoljske ali družbene značilnosti ali oboje ter ne zajema obveznih oznak, ki jih zahteva pravo Unije ali nacionalno pravo;

(r) ‚shema certificiranja‘ pomeni shemo tretjih oseb za preverjanje, ki potrjuje, da izdelek, proces ali poslovanje izpolnjuje določene zahteve, omogoča uporabo ustreznega znaka trajnostnosti, njeni pogoji, vključno z zahtevami, pa so javno dostopni in izpolnjujejo naslednja merila:

(i) shema je pod preglednimi, poštenimi in nediskriminatornimi pogoji odprta za vse trgovce, ki so pripravljeni in sposobni izpolnjevati zahteve sheme;

(ii) zahteve sheme pripravi njen lastnik v posvetovanju z ustreznimi strokovnjaki in deležniki;

⁽¹⁶⁾ UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

- (iii) shema določa postopke za obravnavanje neskladnosti z zahtevami sheme in predvideva preklcik ali začasno prekinitev uporabe znaka trajnostnosti trgovca v primeru neskladnosti z zahtevami sheme, ter
- (iv) spremljanje skladnosti trgovca z zahtevami sheme je predmet objektivnega postopka, opravi pa ga tretja oseba, katere pristojnost in neodvisnost od lastnika sheme in trgovca temeljita na mednarodnih standardih, standardih Unije in nacionalnih standardih in postopkih;
- (s) ‚priznana odlična okoljska uspešnost‘ pomeni okoljsko uspešnost, ki je skladna z Uredbo (ES) št. 66/2010 Evropskega parlamenta in Sveta (*) ali nacionalnimi ali regionalnimi shemami za podeljevanje znaka za okolje EN ISO 14024 I. vrste, uradno priznanimi v državah članicah, ali najvišjo okoljsko uspešnostjo v skladu z drugim veljavnim pravom Unije;
- (t) ‚trajnost‘ pomeni trajnost, kakor je opredeljena v členu 2, točka 13, Direktive (EU) 2019/771;
- (u) ‚posodobitev programske opreme‘ pomeni posodobitev, ki je potrebna, da blago z digitalnimi elementi, digitalno vsebino in digitalnimi storitvami ohrani skladnost v skladu z Direktivo (EU) 2019/770 Evropskega parlamenta in Sveta (**) ter Direktivo (EU) 2019/771, vključno z varnostno posodobitvijo, ali posodobitev funkcionalnosti;
- (v) ‚potrošni material‘ pomeni sestavni del blaga, ki se stalno izrablja in ki ga je treba zamenjati ali obnoviti, da bi blago delovalo, kot je predvideno;
- (w) ‚funkcionalnost‘ pomeni funkcionalnost, kakor je opredeljena v členu 2, točka 9, Direktive (EU) 2019/771.

(*) Uredba (ES) št. 66/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o znaku EU za okolje (UL L 27, 30.1.2010, str. 1).

(**) Direktiva (EU) 2019/770 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o nekaterih vidikih pogodb o dobavi digitalne vsebine in digitalnih storitev (UL L 136, 22.5.2019, str. 1).“;

(2) člen 6 se spremeni:

(a) v odstavku 1 se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) glede glavnih značilnosti izdelka, na primer njegove razpoložljivosti, prednosti, tveganj, izvedbe, sestave, okoljskih ali družbenih značilnosti, dodatkov, vidikov krožnosti, kot so trajnost, popravljivost ali zmožnost recikliranja, prodajnih storitev in obravnavanja pritožb, metode in datuma izdelave ali dobave, dostave, primernosti za namen, uporabe, količine, specifikacije, geografskega ali tržnega porekla ali rezultatov, ki jih lahko pričakujemo od njegove uporabe, ali rezultatov in stvarnih značilnosti testov ali preizkusov, opravljenih na izdelku;“;

(b) v odstavku 2 se dodata naslednji točki:

„(d) navajanje okoljske trditve v zvezi s prihodnjo okoljsko uspešnostjo brez jasnih, objektivnih, javno dostopnih in preverljivih zavez, določenih v podrobnem in realističnem izvedbenem načrtu, ki vključuje merljive in časovno omejene cilje ter druge ustrezne elemente, potrebne za podporo njegovemu izvajanju, kot je dodeljevanje virov, in ki ga redno preverja neodvisni strokovnjak tretje osebe, katerega ugotovitve so na voljo potrošnikom;

(e) oglaševanje koristi za potrošnike, ki niso pomembne in ne izhajajo iz nobene značilnosti izdelka ali poslovanja.“;

(3) v členu 7 se doda naslednji odstavek:

„7. Kadar trgovec opravlja storitev primerjave izdelkov in zagotavljanja informacij potrošniku o okoljskih in družbenih značilnostih ali o vidikih krožnosti, kot so trajnost, popravljivost ali zmožnost recikliranja, povezanih z izdelki ali dobavitelji teh izdelkov, se informacije o metodi primerjave, o izdelkih, ki se primerjajo, in o dobaviteljnih takih izdelkih štejejo za bistvene informacije, kakor tudi vzpostavljeni ukrepi za posodabljanje takih informacij.“;

(4) Priloga I se spremeni v skladu s Prilogo k tej direktivi.

Člen 2

Spremembe Direktive 2011/83/EU

Direktiva 2011/83/EU se spremeni:

(1) v člen 2 se vstavijo naslednje točke:

- „14a. ‚tržna garancija trajnosti‘ pomeni proizvajalčevo tržno garancijo trajnosti iz člena 17 Direktive (EU) 2019/771, na podlagi katere je proizvajalec v celotnem obdobju veljavnosti tržne garancije trajnosti neposredno odgovoren potrošniku za popravilo ali zamenjavo blaga v skladu s členom 14 Direktive (EU) 2019/771, kadar blago ne ohrani svoje trajnosti;
- 14b. ‚trajnost‘ pomeni trajnost, kakor je opredeljena v členu 2, točka 13, Direktive (EU) 2019/771;
- 14c. ‚proizvajalec‘ pomeni proizvajalca, kakor je opredeljen v členu 2, točka 4, Direktive (EU) 2019/771;
- 14d. ‚lestvica popravljivosti‘ pomeni lestvico, ki izraža zmožnost blaga za popravilo, na podlagi usklajenih zahtev, vzpostavljenih na ravni Unije;
- 14e. ‚posodobitev programske opreme‘ pomeni brezplačno posodobitev, vključno z varnostno posodobitvijo, ki je potrebna, da blago z digitalnimi elementi, digitalno vsebino in digitalnimi storitvami ohrani skladnost v skladu z direktivama (EU) 2019/770 in (EU) 2019/771;“;

(2) v členu 5 se odstavek 1 spremeni:

(a) točka (e) se nadomesti z naslednjim:

„(e) opozorilo o obstoju zakonskega jamstva o skladnosti blaga in njegovih glavnih elementov, vključno z njegovim minimalnim trajanjem dveh let, kot je določeno v Direktivi (EU) 2019/771, na vidnem mestu z uporabo usklajenega obvestila iz člena 22a te direktive;“;

(b) vstavijo se naslednje točke:

- „(ea) kadar proizvajalec potrošniku brez dodatnih stroškov ponuja tržno garancijo trajnosti, ki zajema celotno blago in velja več kot dve leti, in da te informacije na voljo trgovcu, informacijo, da ima blago tako garancijo, njeno trajanje in opozorilo o obstoju zakonskega jamstva o skladnosti na vidnem mestu z uporabo usklajene oznake iz člena 22a;
- (eb) opozorilo o obstoju zakonskega jamstva o skladnosti digitalne vsebine in digitalnih storitev;
- (ec) kadar je to primerno, obstoj in pogoje poprodajnih storitev in tržnih garancij;
- (ed) za blago z digitalnimi elementi, za digitalno vsebino in za digitalne storitve, kadar proizvajalec ali ponudnik da informacije na voljo trgovcu, minimalno obdobje, izraženo kot časovno obdobje ali z navedbo datuma, v katerem proizvajalec ali ponudnik zagotavlja posodobitve programske opreme.“;

(c) dodata se naslednji točki:

- „(i) kadar je to primerno, lestvico popravljivosti za blago;
- (j) kadar se točka (i) ne uporablja in če proizvajalec informacije da na voljo trgovcu, informacije o razpoložljivosti ter ocenjenih stroških in postopku naročanja rezervnih delov, ki so potrebni za ohranjanje skladnosti blaga, o razpoložljivosti navodil za popravilo in vzdrževanje in o omejitvah glede popravila.“;

(3) v členu 6 se odstavek 1 spremeni:

(a) točka (g) se nadomesti z naslednjim:

„(g) plačilne pogoje ter pogoje dostave, vključno z možnostmi okolju prijazne dostave, kadar so na voljo, in izvedbe, časovni rok, v katerem se trgovec zaveže, da bo dostavil blago ali opravil storitve, ter, kadar je to primerno, postopek pri trgovcu glede obravnavanja pritožb;“;

(b) točka (l) se nadomesti z naslednjim:

„(l) opozorilo o obstoju zakonskega jamstva o skladnosti blaga in njegovih glavnih elementov, vključno z njegovim minimalnim trajanjem dveh let, kot je določeno v Direktivi (EU) 2019/771, na vidnem mestu z uporabo usklajenega obvestila iz člena 22a te direktive;“;

(c) vstavijo se naslednje točke:

„(la) kadar proizvajalec potrošniku brez dodatnih stroškov ponuja tržno garancijo trajnosti, ki zajema celotno blago in velja več kot dve leti, in da te informacije na voljo trgovcu, informacijo, da ima to blago tako garancijo, njeno trajanje in opozorilo o obstoju zakonskega jamstva o skladnosti na vidnem mestu z uporabo usklajene oznake iz člena 22a;

(lb) opozorilo o obstoju zakonskega jamstva o skladnosti digitalne vsebine in digitalnih storitev;

(lc) za blago z digitalnimi elementi, za digitalno vsebino in za digitalne storitve, kadar proizvajalec ali ponudnik take informacije da na voljo trgovcu, minimalno obdobje, izraženo kot časovno obdobje ali z navedbo datuma, v katerem proizvajalec ali ponudnik zagotavlja posodobitve programske opreme.“;

(d) dodata se naslednji točki:

„(u) kadar je to primerno, lestvico popravljivosti za blago;

(v) kadar se točka (u) ne uporablja in če proizvajalec informacije da na voljo trgovcu, informacije o razpoložljivosti ter ocenjenih stroških in postopku naročanja rezervnih delov, ki so potrebni za ohranjanje skladnosti blaga, o razpoložljivosti navodil za popravilo in vzdrževanje in o omejitvah glede popravila.“;

(4) v členu 8(2) se prvi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„2. Če pogodba, sklenjena na daljavo z uporabo elektronskih sredstev, potrošnika obvezuje k plačilu, trgovec potrošnika neposredno preden potrošnik odda svoje naročilo, jasno in v vidni obliki opozori na informacije iz člena 6(1), točke (a), (e), (la), (o) in (p).“;

(5) v Poglavje V se vstavi naslednji člen:

„Člen 22a

Usklajeno obvestilo in usklajena oznaka

1. Da bi zagotovili, da so potrošniki dobro obveščeni in lahko enostavno razumejo svoje pravice po vsej Uniji, se pri podajanju informacij na podlagi člena 5(1), točka (e), in člena 6(1), točka (l), uporabi usklajeno obvestilo, pri podajanju informacij na podlagi člena 5(1), točka (ea), in člena 6(1), točka (la), pa usklajena oznaka.

2. Komisija do 27. septembra 2025 z izvedbenimi akti določi obliko in vsebino usklajenega obvestila iz odstavka 1.

3. Usklajeno obvestilo vsebuje glavne elemente zakonskega jamstva o skladnosti, vključno z njegovim minimalnim trajanjem dveh let, kot je določeno v Direktivi (EU) 2019/771, in splošno sklicevanje na možnost, da lahko zakonsko jamstvo o skladnosti na podlagi nacionalnega prava traja dlje.

4. Komisija do 27. septembra 2025 z izvedbenimi akti določi obliko in vsebino usklajene oznake iz odstavka 1.
5. Usklajeno obvestilo in usklajena oznaka sta enostavno prepoznavna in razumljiva za potrošnike ter preprosta za uporabo in razmnoževanje za trgovce.
6. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 27a.“;

(6) vstavi se naslednji člen:

„Člen 27a

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta (*).
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

(*) Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).“.

Člen 3

Poročanje Komisije in pregled

Komisija do 27. septembra 2031 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o uporabi te direktive.

To poročilo vključuje oceno prispevka te direktive h krepitvi pravic potrošnikov, zlasti glede učinkovitosti usklajene oznake in usklajenega obvestila pri izboljšanju razpoložljivosti tržnih garancij trajnosti in pri tem, da jih potrošniki bolje razumejo, pa tudi pri povečanju ozaveščenosti potrošnikov o njihovih pravicah na podlagi zakonskega jamstva o skladnosti. Poleg tega se v poročilu oceni splošni prispevek te direktive k sodelovanju potrošnikov pri zelenem prehodu in njen vpliv na trgovce.

Temu poročilu se po potrebi priložijo ustrezni zakonodajni predlogi.

Člen 4

Prenos

1. Države članice do 27. marca 2026 sprejmejo in objavijo predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice te predpise uporabljajo od 27. septembra 2026.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

*Člen 5***Začetek veljavnosti**

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

*Člen 6***Naslovniki**

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 28. februarja 2024

Za Evropski parlament
predsednica
R. METSOLA

Za Svet
predsednik
M. MICHEL

PRILOGA

Priloga I k Direktivi 2005/29/ES se spremeni:

- (1) vstavi se naslednja točka:
 - „2a. Prikazovati znak trajnostnosti, ki ne temelji na shemi certificiranja ali ga ne določijo javni organi.“;
- (2) vstavijo se naslednje točke:
 - „4a. Navajati splošno okoljsko trditev, za katero trgovec ne more dokazati priznane odlične okoljske uspešnosti, pomembne za trditev.
 - 4b. Navajati okoljsko trditev o celotnem izdelku ali o celotnem poslovanju trgovca, kadar trditev zadeva le določen vidik izdelka ali določeno dejavnost poslovanja trgovca.
 - 4c. Navajati trditev, ki temelji na izravnavi emisij toplogrednih plinov, da ima izdelek nevtralen, zmanjšan ali pozitiven vpliv na okolje v smislu emisij toplogrednih plinov.“;
- (3) vstavi se naslednja točka:
 - „10a. Predstaviti zahteve, ki jih nalaga pravo za vse izdelke v zadevni kategoriji izdelkov na trgu Unije, kot posebnost ponudbe trgovca.“;
- (4) vstavijo se naslednje točke:
 - „23d. Potrošniku prikrivati informacije o tem, da bo posodobitev programske opreme negativno vplivala na delovanje blaga z digitalnimi elementi ali na uporabo digitalnih vsebin ali digitalnih storitev.
 - 23e. Predstaviti posodobitev programske opreme kot nujne, kadar zgolj izboljša funkcionalnost.
 - 23f. Vsako tržno komunikacijo v zvezi z blagom, ki vsebuje značilnost, uvedeno za omejitev njegove trajnosti, čeprav so informacije o značilnosti in njenih učinkih na trajnost blaga na voljo trgovcu.
 - 23g. Navajati neresnične trditve, da ima blago v običajnih pogojih uporabe določeno trajnost z vidika trajanja uporabe ali intenzivnosti rabe.
 - 23h. Predstavljati blago kot tako, ki ga je mogoče popravljati, kadar to ne drži.
 - 23i. Napeljevati potrošnika k zamenjavi ali obnovi potrošnega materiala blaga prej, kot bi to bilo potrebno iz tehničnih razlogov.
 - 23j. Prikrivati informacije o poslabšanju funkcionalnosti blaga, če se uporabljajo potrošni material, rezervni deli ali dodatki, ki jih ni dobavil izvirni proizvajalec, ali lažno trditi, da bo prišlo do takega poslabšanja.“.